

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Природоохоронний факультет

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 207 «ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА»**

Одеса 2023

УДК 639.3 (076.5)

Методичні вказівки для виконання кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура, ОПП «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

Укладачі: доц. Бургаз М.І., ст.викл., Матвієнко Т.І., Одеса: ОДЕКУ, 2024. – 39 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	5
2. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	6
2.1 Зміст та структура кваліфікаційної роботи магістра.....	7
3. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА...	12
4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	17
4.1 Поняття та принципи академічної доброчесності.....	17
4.2 Відповідальність за порушення академічної доброчесності.....	20
4.3 Попередження академічної не доброчесності.....	21
5. ПІДГОТОВКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	24
ДОДАТКИ.....	26

ВСТУП

Вимоги до виконання кваліфікаційних робіт в Одеському державному екологічному університеті розроблено з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, державних стандартів вищої освіти України, «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському державному екологічному університеті».

Кваліфікаційна робота магістра – це навчально-наукове дослідження, яке здобувач вищої освіти виконує на завершальному етапі навчання в університеті. Вона має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін. Це дослідження має елементи наукової творчості, теоретичної та практичної новизни. Воно передбачає систематизацію, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, а також застосування їх під час вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань.

Кваліфікаційна робота магістра – це документ, на підставі якого визначають рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки здобувача вищої освіти, його здатність застосовувати знання під час вирішення конкретних проблем, схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження, готовність випускника до виконання завдань професійної діяльності у сфері водних біоресурсів та аквакультури.

Якість кваліфікаційної роботи магістра залежить від низки чинників: наукової та практичної значущості теми, її повноцінної розробки студентом, належної уваги керівника, правильного оформлення роботи автором. Тому кожен студент повинен чітко уявляти вимоги до кваліфікаційної роботи магістра і пам'ятати, що кожна робота оцінюється за її теоретичним рівнем, структурою, формою викладу матеріалу, а також якістю оформлення, актуальності та практичної значущості. Виконання кваліфікаційної роботи магістра має виявити рівень знань студента, визначити його здатність до самостійної роботи, аналізу наявної літератури, постановки та аналізу наукових експериментів. Кваліфікаційна робота магістра має на меті активізацію студентів у цілеспрямованій самостійній науково-дослідній роботі.

Методичні рекомендації для виконання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» мають на меті представити здобувачу основні вимоги щодо структури, змісту основних частин, оформлення кваліфікаційної роботи.

1 МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Кваліфікаційна робота магістра є заключним етапом навчання студента на відповідному ступені вищої освіти та є самостійною дослідницькою роботою студента. Кваліфікаційна робота магістра повинна являти собою самостійне логічно завершене теоретичне та (або) експериментальне дослідження або прикладну розробку на задану тему, що підтверджує вміння працювати з літературою, узагальнювати та аналізувати фактичний матеріал, використовуючи теоретичні знання та практичні навички, отримані під час освоєння ОП магістра. Кваліфікаційна робота магістра може бути заснована на узагальненні виконаних курсових робіт та/або проектів та готується до захисту у завершальний період теоретичного навчання.

Метою підготовки кваліфікаційної роботи магістра є:

- закріплення набутих професійних вмінь і навичок, необхідних для самостійної професійної діяльності;
- поглиблене вивчення конкретної галузі знань з метою продовження наукових досліджень;
- адаптація теоретичних моделей, застосування та продукування знань для вирішення проблемних професійних завдань у галузі водних біоресурсів та аквакультури.

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» повинна відображати рівень професійної підготовки здобувача вищої освіти, його здатність виконувати виробничі функції та типові завдання фахової діяльності, а також здібності щодо організації, виробництва продукції водних біоресурсів та аквакультури в сучасних умовах.

Кваліфікаційна робота повинна виконуватися на ґрунті сучасного теоретичного та практичного вітчизняного і зарубіжного досвіду. Для цього кожний здобувач вищої освіти виконує патентний пошук або огляд спеціальної літератури як обов'язкову складову кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота магістра є кваліфікаційним документом, на підставі якого у процесі захисту екзаменаційна комісія визначає відповідність знань магістрів вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики, його здатність до самостійної роботи.

2 ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Тематика кваліфікаційних робіт магістрів розробляється щорічно випускаючою кафедрою водних біоресурсів і уточнюється в процесі індивідуальної роботи зі здобувачами рівня вищої освіти «Магістр».

У межах спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» випускники виконують роботи технологічного або іхтіологічного спрямування.

Аналітичні роботи технологічного спрямування присвячуються розгляду технологічних особливостей рибництва (культивування нерибних гідробіонтів) в умовах певних господарств.

Експериментальні роботи технологічного спрямування базуються на проведенні експериментів стосовно технологічних операцій аквакультури. Експерименти можуть бути проведені в виробничих та лабораторних умовах.

Розрахункові роботи технологічного спрямування відображають розробку технолого-біологічного обґрунтування створення господарства з культивування гідробіонтів (рибничо-біологічне обґрунтування) для умов басейну, водойми чи регіону.

Роботи іхтіологічного спрямування мають експериментальний характер і виконуються на основі матеріалу зібраного в польових умовах.

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему кваліфікаційної роботи в межах програми підготовки чи іншу тему, назва і спрямованість, якої відрізняється від рекомендованої (типової) тематики.

При виборі теми необхідно враховувати її актуальність, можливість отримання й опрацювання експериментального матеріалу, наявність власних науково-технічних і методичних напрацювань, перспективу професійної орієнтації.

Обрані здобувачами вищої освіти теми кваліфікаційних робіт розглядаються та затверджуються кафедрою, після чого науковий керівник видає студенту завдання і погоджує графік виконання досліджень та структуру кваліфікаційної роботи.

Закріплення за здобувачами вищої освіти тем кваліфікаційних робіт магістрів, об'єктів досліджень і наукових керівників (із числа професорів та доцентів університету) оформлюється наказом не пізніше, ніж за три місяці до закінчення навчання.

Кваліфікаційна робота магістра повинна містити коротке обґрунтування актуальності теми, постановку завдання, аналіз джерел літератури, методику та результати досліджень, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Орієнтовний обсяг кваліфікаційної роботи магістра повинен становити не менше 60 сторінок машинопису (без додатків). Робота оформлюється у трьох

примірниках. До захисту подається перший примірник, який потім зберігається у науковій бібліотеці університету. Другий примірник зберігається на кафедрі, третій – у автора.

Завершена, оформлена і переплетена робота підписується здобувачем вищої освіти, науковим керівником та завідувачем кафедри і подається у деканат не пізніше, ніж за 15 днів до захисту.

2.1 Зміст та структура кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота складається з текстової частини і графічного матеріалу. Текстова частина – це основний документ, у якому містяться всі відомості про результати досліджень при виконанні теми магістерської роботи. У текстовій частині слід чітко, логічно і послідовно подати матеріал, описати проведені дослідження, ясно і чітко сформулювати, конкретно викласти за їх результатами висновки та рекомендації для виробництва

Структура і правила оформлення кваліфікаційної роботи магістра:

Кваліфікаційну роботу магістра умовно поділяють на: вступну частину, основну частину та додатки.

Структура текстової частини кваліфікаційної роботи магістра є наступною:

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень

ВСТУП

Мета і завдання роботи

1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

2. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Результати власних досліджень та їх обговорення

3.2. Розрахунок економічної ефективності проведених досліджень

ВИСНОВКИ

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

Додатки

Титульний лист

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи і править за основне джерело бібліографічної інформації, необхідне для обробки і пошуку документа. Зразок титульного аркуша наведений у додатку А.

Зміст

Зміст подають на початку кваліфікаційної роботи магістра. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів і

пунктів, підпунктів (якщо вони мають заголовок), висновків, бібліографічного списку і додатків. Назви розділів у змісті повинні точно відповідати назвам заголовків у тексті. Вступ, перелік умовних скорочень, висновки, бібліографічний список, додатки не є окремими розділами, отож у змісті їх зазначають, однак не нумерують.

Перелік умовних позначень

Перелік має розташовуватись двома стовпчиками: у лівому в алфавітному порядку наводяться умовні позначення, символи, одиниці скорочення або терміни; у правому – їх детальне розшифрування.

Анотація

Анотація - короткий виклад змісту документа, що включає основні фактичні відомості та висновки, без додаткової інтерпретації чи критичних зауважень автора.

Анотація повинна містити відомості про обсяг кваліфікаційної роботи магістра, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість глав роботи, кількості використаних джерел.

Анотація включає список ключових слів. Ключові слова – слова та (або) словосполучення, що найбільш повно відображають зміст кваліфікаційної роботи бакалавра. Рекомендується використовувати від семи до десяти слів та (або) словосполучень.

Текст анотації має відрізнятися лаконічністю, чіткістю, переконливістю формулювань, відсутністю другорядної інформації. Слід уникати зайвих вступних фраз.

Анотація має бути представлена українською та іноземною мовами, роздруковується на окремих сторінках.

Вступ

У вступі коротко викладають:

- актуальність теми для вирішення конкретних завдань у галузі рибного господарства;
- обґрунтування вибору теми та підставу для її виконання;
- основні теоретичні, експериментальні, розрахункові результати, виділяючи їх наукову новизну та взаємозв'язок з іншими роботами;
- раціоналізаторські пропозиції, винаходи, відкриття;
- мета і завдання роботи.

Мету роботи та її завдання обґрунтовують на основі літературного огляду, зазначають взаємозв'язок з іншими роботами та перспективу для майбутнього наукового і практичного застосування. Об'єм вступу 1-2 сторінки.

Огляд літератури

В огляді літератури можуть бути використані: монографії, наукові збірники, наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів, автореферати дисертацій, інструкції, технічні умови, настанови, рекомендації, найважливіші документи в

галузі технології тощо.

Огляд літератури повинен бути логічним та послідовним. В огляді літератури потрібно:

- використовувати тільки ті першоджерела, які вивчалися здобувачем вищої освіти і мають пряме відношення до роботи;
- посилання на джерела розміщувати в хронологічному порядку: дотримуватися поділу тексту на абзаци. Критерієм такого поділу є зміст написаного, тобто самостійна думка, що міститься в одному чи кількох реченнях;
- писати короткими та зрозумілими реченнями, без перекручування даних і поглядів авторів, повідомляючи лише те, що має відношення до теми роботи;
- використовувати сучасну термінологію, користуватись стандартами щодо українських відповідників термінів, дотримуватись правил українського правопису;
- у короткій формі викласти стан і рівень вирішення поставленого завдання та вказати проблеми, які залишилися невирішеними.

Об'єм розділу – до 25 сторінок.

Матеріал і методи досліджень

Методи досліджень необхідно вибирати сучасні із врахуванням можливостей їх використання в конкретних умовах. Перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків.

У характеристиці технологічного процесу, необхідно викласти детально технологічну діаграму із зазначенням і обґрунтуванням усіх параметрів технологічного процесу і технологічну схему з компонуванням обладнання.

За необхідності наводять програми за допомогою, яких проводили статистичну обробку результатів. Обробку результатів експериментальних досліджень здійснювали за допомогою програми Microsoft Excel 12,0 (STATISTICA 6.1 тощо).

Об'єм підрозділу повинен становити 2–3 сторінки.

Власні дослідження та їх обговорення

Власні дослідження складають основу кваліфікаційної роботи магістра. Результати експериментальних досліджень повинні бути наведені в повному об'ємі і статистично опрацьовані, повинен бути здійснений їх детальний аналіз. В обговоренні результатів власних досліджень необхідно виділити найбільш вагомі одержані результати, порівняти їх із літературними даними, виділити наукову новизну власних досліджень, вказати перспективи застосування одержаних результатів як в подальших наукових дослідженнях, так і практичне їх застосування.

Власні дослідження викладають, поділяючи матеріал на розділи. Розділи можуть поділятися на пункти або на підрозділи і пункти. Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожен пункт і підпункт повинен містити

закінчену інформацію.

Об'єм розділу власних досліджень та їх обговорення повинен бути найбільшим за об'ємом у кваліфікаційній роботі бакалавра і становити, в середньому 20 сторінок. У роботі необхідно використовувати систему СІ.

Розрахунок економічної ефективності проведених досліджень за необхідності

Даний розділ кваліфікаційної роботи магістра є підсумовуючим етапом проведених досліджень. У ньому необхідно представити основні економічні показники, розрахунки, які характеризують економічну ефективність від впровадження у виробництво одержаних результатів.

До основних показників, що характеризують ефективність наукових досліджень, відносять:

- окупність витрат та рентабельність виробництва;
- загальна кошторисна вартість розробок, впроваджень;
- прибуток підприємства, виробництва;
- рівень рентабельності виробництва, %;
- продуктивність праці (річне виготовлення продукції);
- термін окупності капітальних вкладень.

У даному розділі здобувач вищої освіти представляє і деякі загальні економічні, статистичні показники виробництва (підприємства).

Якщо у кваліфікаційній роботі магістра використовуються іхтіологічні, гідробіологічні, технологічні методики то у даному розділі наводять можливу економічну ефективність від застосування у виробництво, порівняно з класичним методом.

Об'єм даного розділу в середньому повинен становити 2–3 сторінки.

Висновки і пропозиції виробництву

У висновках наводять оцінку одержаних результатів роботи або її окремого етапу з урахуванням тенденцій вирішення поставленого завдання. Кількість висновків залежить від обсягу отриманих результатів і значення проведених досліджень.

Пропозиції для практики повинні бути змістовними, придатними для впровадження у виробництво конкретного підприємства, або для всієї галузі рибного господарства. Об'єм даного розділу в середньому повинен становити 2–3 сторінки.

Перелік використаних джерел посилань

Список використаної літератури для написання кваліфікаційної роботи магістра повинен бути оформлений за правилами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Список використаних джерел посилань формується одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Список використаних джерел посилань повинен нараховувати не менше 55-60 джерел. Правила оформлення літературних джерел наведено в додатку Б.

Додатки

У додатках наводяться дані, які відображають результати досліджень. Додатками до кваліфікаційної роботи магістра є копії результатів лабораторних досліджень, ксерокопії документів, розроблених ТУ, ТП, ксерокопії опублікованих праць, технічні характеристики препаратів, добавок, наповнювачів, фото тощо.

Об'єм листка з ксерокопією відповідних документів не повинен перевищувати нормативних стандартів (формат А-4).

У додатки виносять матеріали, які є необхідними для повноти роботи, але включення їх до основної частини неможливе через великий обсяг, що може привести до зміни порядкування і логічного уявлення про роботу, або матеріали чи відомості, що потребують вилучення для широкого кола читачів.

У додатки можуть бути включені:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали великого обсягу чи специфіки подання (оригінали фотографій, розрахунки, протоколи, програми робіт, інструкції та інше);
- опис нової апаратури і приладів, які використовувалися під час проведення експерименту;
- схеми обладнання та ін.

3 ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Оформлення текстової частини кваліфікаційної роботи магістра. При оцінці кваліфікаційної роботи враховується дотримання всіх існуючих вимог. До складу текстової частини входять титульний лист, завдання на кваліфікаційну роботу магістра (додаток А), зміст, текстова частина з усіма розділами, додатки та список використаної літератури. Текст повинен бути чітким, ретельно відредагованим, акуратно оформленим.

Кваліфікаційну роботу магістра оформляють на друкарському папері А4 (297x210 мм) українською мовою машинописним способом із застосуванням друкуючих і графічних пристроїв (бажано на комп'ютері) дотримуючись певних вимог.

Текст роботи слід друкувати в текстовому редакторі WORD (шрифт 14, Times New Roman, звичайний, інтервал 1,5), дотримуючись таких розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм.

Під час оформлення роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності і чіткості зображення впродовж усього документа. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чіткими.

Окремі слова, формули, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору, щільність вписаного тексту має максимально наближуватися до щільності основного зображення.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і написанням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки чорним чорнилом.

Незалежно від способу виконання робота повинна забезпечувати можливість виготовлення з неї копії належної якості і відповідати основним вимогам до документів, які підлягають мікрофільмуванню, згідно з чинними стандартами з репрографії та мікрографії.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм у роботі наводять мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконують відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки структурних елементів роботи і заголовки розділів розташовують посередині рядка і друкують великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки пунктів і підпунктів слід починати з абзацного відступу і друкують маленькими літерами, крім першої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Абзаци в тексті починають відступом 1,25 мм. Вони повинні бути однаковими впродовж усього тексту.

Відстань між заголовком і подальшим та попереднім текстом повинна бути

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, пункту і підпунктів нижній частині сторінки, якщо після неї тільки один рядок тексту.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Розділи, підрозділи роботи нумерують арабськими цифрами. Розділи мають порядкову нумерацію в межах викладання суті роботи і позначаються цифрами без крапки, наприклад 1, 2, 3 і т.д., а підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (1.2).

Таблицю потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній текстовій частині власних досліджень.

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць відповідно до рис. 3.1.

13

вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, поруч або переносять одну частину таблиці на другу сторінку. При поділі таблиці на частини допускається її шапку замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово «Таблиця» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують «Продовження таблиці» з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, друкують з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують у однині.

Графу «Номер по порядку» у таблицю не включають. Якщо показники, параметри або інші дані необхідно нумерувати, то їх порядкові номери вказують у боковому стовпці таблиці перед найменуванням.

Якщо використовують скорочення у таблиці, тоді після таблиці наводять примітки. Одну примітку не нумерують. Слово «Примітка» друкують з великої літери з абзацного відступу, не підкреслюють, після слова «Примітка» ставлять крапку і з великої літери в тому ж рядку подають текст примітки.

Декілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Після слова «Примітки» ставлять двокрапку і з нового рядка з абзацу після номера примітки з великої літери подають текст примітки.

Кваліфікаційну роботу магістра доцільно ілюструвати оригінальними рисунками, що включають фотознімки, графіки, діаграми, схеми тощо. Ілюстрації повинні мати надписи під рисунками і порядкові номери. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для написання тексту. Ілюстрації слід розміщувати за порядком викладення тексту, безпосередньо після тексту або в додатках.

Ілюстрації слід нумерувати порядковою нумерацією арабськими цифрами. Допускається нумерація ілюстрацій в межах розділу. У цьому випадку номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації відокремленого крапкою.

Рис. 2.1 – Назва рисунка (*приклад підписування рисунків*)

При оформленні бібліографічного опису треба вказувати прізвище автора або авторів опрацьованого джерела, повну назву статті, книги або збірника, місце видання або видавництво, рік видання та кількість сторінок.

Всі опрацьовані джерела розташовують в алфавітному порядку прізвищ авторів, або у порядку посилань у тексті. Якщо видання включає велику групу авторів достатньо вказати прізвище та ініціали перших трьох, а далі позначити «та

інші». Якщо видання надруковані під чиєюсь редакцією або великою групою авторів, то при його написанні на перше місце виноситься назва видання, а далі вказуються його автори чи редактор.

Додатки слід оформляти як продовження роботи на наступних сторінках або у вигляді окремої частини, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток слід розпочинати з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований згори малими літерами з першої великої симетрично тексту сторінок. Посередині рядка під заголовком повинно бути надруковане слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Ілюстрації кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою буквеного позначення додатка, наприклад, рисунок А.2.; рисунок В.3. і т. д.

Додатки повинні мати загальну з кваліфікаційною роботою магістра послідовну нумерацію сторінок і повинні бути перелічені у змісті роботи із вказівкою їх позначень та заголовків.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатку) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, розділених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

Номер формули або рівняння вказують на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять у формулу або рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі або рівнянні.

Пояснення значення кожного символу і числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад

Щільність кожного зразка ρ , кг/м³, обчислюють за формулою:

$$\rho = m/V, \quad (2.1)$$

де m – маса зразка, кг;

V – об'єм зразка, м³.

Переносити формули або рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках операцій, що виконуються, причому знак операції на початку наступного рядка повторюють. При переносі формули або рівняння на знаку операції множення застосовують знак « $\times$ ».

Формули, наступні одна за одною, і не розділені текстом, відокремлюють комою.

Оформлення графічної частини кваліфікаційної роботи магістра.

Графічна частина роботи магістра складається із різних видів ілюстративного матеріалу (таблиці з цифровим матеріалом, схеми, графіки, діаграми, слайди, плівки, діючі моделі тощо), які повинні чітко і повно ілюструвати наукове вирішення завдань кваліфікаційної роботи магістра.

4 ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Положення про академічну доброчесність в Одеському державному екологічному університеті закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між науково-педагогічними, науковими, педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти ОДЕКУ.

Це положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ОДЕКУ, Правил внутрішнього розпорядку ОДЕКУ, Колективного договору та інших чинних нормативно-правових актів законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та нормативних документів ОДЕКУ.

Положення визначає порядок проведення перевірки текстових документів випускних кваліфікаційних робіт, які виконуються здобувачами вищої освіти, на наявність ознак плагіату (текстових збігів) та має на меті підвищення якості навчання, розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та формування у здобувачів вищої освіти навичок сумлінного дотримання вимог наукової етики, активізацію самостійності та індивідуальності при написанні випускних кваліфікаційних робіт.

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (ст. 69 ч. 6 Закону України «Про вищу освіту»).

Unicheck – онлайн-сервіс пошуку плагіату, який перевіряє текстові документи на наявність запозичень з відкритих джерел в інтернеті або внутрішньої бази документів користувача.

4.1 Поняття та принципи академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Загальними принципами академічної доброчесності, якими мають керуватися члени університетської громади ОДЕКУ, є:

- демократизму;
- законності;
- верховенства права;
- справедливості;
- академічної свободи;
- чесності і порядності;
- взаємоповаги та довіри;
- толерантності і справедливості;
- відкритості і прозорості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- професіоналізму та компетентності;
- етичної поведінки;
- безпеки та добробуту університетської громади;
- відповідальності за результати своєї діяльності, у тому числі за порушення академічної доброчесності.

ОДЕКУ здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти, науково-технічної діяльності;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- якісне, своєчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- підвищення своєї кваліфікації, впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання;
- дотримання норм педагогічної етики, моралі, поважання гідності осіб, які навчаються в ОДЕКУ, прищеплювання їм любові до України, виховання їх у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну, наукову, педагогічну діяльність;
- повагу до здобувачів вищої освіти, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування,

походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

- дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти;

- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- дотримання загальноприйнятих етичних норм;

- повагу до науково-педагогічних та педагогічних працівників;

- повагу до честі і гідності інших учасників освітнього процесу, навіть якщо їх погляди відрізняються від особистих;

- виконання вимог освітньої (наукової) програми та індивідуального навчального плану і досягнення визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання;

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

- відповідальність за порушення академічної доброчесності;

- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у власній роботі (курсівій, кваліфікаційній, дисертаційній);

- не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;

- не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;

- негайно інформувати адміністрацію ОДЕКУ у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

4.2 Відповідальність за порушення академічної доброчесності

За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- академічна фабрикація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- академічна фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Заходи, які вживаються в ОДЕКУ щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, науково-методичних і навчальних роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, порядок їх застосування визначаються окремим Положенням (про заходи щодо недопущення академічного плагіату).

За порушення правил академічної доброчесності науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна;
- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого

звання;

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» органів чи займати визначені в них посади;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, в т.ч. звільнення з ОДЕКУ, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом освіти пільг з оплати навчання.
- попередження;
- відрахування з ОДЕКУ тощо.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4.3 Попередження академічної не доброчесності

Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ОДЕКУ використовується такий комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників із цим Положенням;
- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та

педагогічних працівників та науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;

- складання, видання та розповсюдження відповідних методичних матеріалів;

- проведення лекційних занять, семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності ОДЕКУ, правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;

- формування в ОДЕКУ електронного репозитарію творів працівників і здобувачів вищої освіти, запровадження єдиної системи перевірки творів на наявність плагіату, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій;

- посилення контролю завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, кваліфікаційних (бакалаврських і магістерських) робіт, членів атестаційних комісій щодо коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату здобувачами вищої освіти, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- перевірка бакалаврських і магістерських робіт, проектів на предмет академічного плагіату;

- експертна оцінка та технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту тощо.

Здобувачі вищої освіти (здобувачі):

Здобувачі вищої освіти (здобувачі): заповнюють і підписують АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР про передачу невиключних майнових прав на використання твору (додаток Є). Відмова у заповненні та підписанні договору автоматично тягне за собою не допуск здобувача до захисту випускної кваліфікаційної роботи.

Робота повинна бути представлена в одному із форматів: *.doc (Word 97 – Word 2003), *.docx (Word 2007 – Word 2016). Текст роботи вводиться повністю, починаючи з титульного аркуша (без додатків);

несуть відповідальність за:

- неподання або несвоєчасне подання своєї випускної кваліфікаційної роботи для перевірки застосуванням сервісу Unicheck;
- недотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, а саме – порушення загальноприйнятих правил цитування та посилань на використані інформаційні джерела.

За результатами перевірки сервіс Unicheck автоматично формує звіт, що містить загальний відсоток унікальності авторського тексту, посилання на скопійовані джерела, вказує на неоригінальні частини тексту, виділяючи їх кольором у звіті. Якщо наявність текстових збігів випускової роботи не перевищує 40%, робота може бути допущена до рецензування та подальшого захисту.

У разі перевищення 40% випускова кваліфікаційна робота потребує

доопрацювання та повторної перевірки.

За умови перевищення критерію наявності текстових збігів 40% у разі повторної перевірки, робота відхиляється, а здобувачу призначається нова дата захисту.

Остаточне рішення про допуск до захисту випускної кваліфікаційної роботи приймає державна екзаменаційна комісія.

Після проходження перевірки випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти на плагіат керівник роботи друкує першу сторінку звіту, який формується в сервісі Unichesk автоматично, та на його підставі складає Акт перевірки. Ці документи вкладаються в роботу (після бланку завдання на випускову кваліфікаційну роботу) перед її здачею на рецензію. Наявність Акта у випусковій кваліфікаційній роботі перевіряється секретарем ЕК до початку її публічного захисту.

У випадку незгоди з висновком щодо виявлення факту плагіату у випускній кваліфікаційній роботі здобувач вищої освіти має право у триденний термін з моменту отримання висновку подати письмову апеляційну заяву на ім'я голови апеляційної комісії.

Для розгляду апеляційної заяви здобувача вищої освіти створюється апеляційна комісія під головуванням начальника відділу якості освіти. Персональний склад комісії формується розпорядженням ректора із залученням найбільш досвідчених та авторитетних викладачів відповідної спеціальності (складом до 3 осіб).

Голова апеляційної комісії проводить засідання у триденний термін з моменту виходу розпорядження ректора. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за день. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, випускна кваліфікаційна робота якої розглядається.

За результатами засідання апеляційної комісії формується висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь/не погоджуюсь». Незгода повинна бути аргументована. Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти не підлягають оскарженню та зберігаються у відділі якості освіти впродовж 3-х років.

5 ПІДГОТОВКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється згідно встановленого порядку, обов'язкова наявність презентації та рецензії, від кваліфікованих осіб та відгуку керівника кваліфікаційної роботи магістра.

Підготовка до захисту. Оформлена і підписана автором, науковим керівником на титульному аркуші та допущена завідувачем кафедри до захисту кваліфікаційна робота магістра подається у деканат факультету за 15 днів до початку роботи державної екзаменаційної комісії.

Декан доручає рецензування кваліфікаційної роботи магістра висококваліфікованим фахівцям виробництва, науково-дослідних установ, працівникам і викладачам закладів вищої освіти, які не працюють в університеті (зовнішні рецензенти), а також професорам і доцентам суміжних кафедр університету, на яких не виконувалася дана кваліфікаційна робота магістра (внутрішня рецензія).

Рецензія повинна мати характеристику проведених досліджень, аналіз актуальності і новизни роботи, методів наукових досліджень, позитивні і негативні сторони виконаної роботи, а також можливість втілення у виробництво найбільш цінних розробок.

Рецензії подаються в деканат не пізніше як за п'ять днів до початку роботи державної екзаменаційної комісії.

За поданням координатора магістерських програм факультету (декана факультету) кафедра зобов'язана провести попередній захист кваліфікаційної роботи магістра у присутності наукового керівника.

Організація захисту кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота є підсумком самостійного комплексного вивчення однієї з проблем фахового спрямування. Вона виконується індивідуально протягом заключного терміну навчання паралельно із засвоєнням передбачених індивідуальним навчальним планом дисциплін. Вимоги до цих робіт регламентуються «Вимогами до виконання кваліфікаційних робіт в Одеському державному екологічному університеті».

Здобуття ступеня магістра підтверджується державною атестацією, яка здійснюється державною екзаменаційною комісією на підставі результатів захисту магістром кваліфікаційної роботи магістра після виконання ним відповідної освітньо-професійної програми.

Захист кваліфікаційних робіт магістрів проводиться у екзаменаційних комісіях, куди, разом з роботою, подаються такі документи: відгук наукового керівника магістерської роботи; висновок завідувача кафедри про відповідність роботи вимогам. Після попереднього розгляду і обговорення її на засіданні кафедри, рецензії спеціалістів з виробництва й інших профільних кафедр здобувач

вищої освіти готує до захисту доповідь та ілюстративні матеріали у вигляді таблиць, графіків, слайдів, відеосюжетів тощо, які відображають результати дослідження, основні висновки, узагальнення та пропозиції, що містяться в роботі.

Необхідну кількість та зміст ілюстрацій доповідач визначає самостійно, але погоджує з керівником.

Захист кваліфікаційної роботи магістра розпочинається з доповіді її автора, який протягом 20-ти хвилин повинен викласти:

- актуальність теми;
- структуру роботи;
- об'єкт дослідження;
- основні положення роботи та їх обґрунтування. На завершення доповіді необхідно відзначити:
 - впроваджені розробки та висновки або намічені до впровадження;
 - сфери можливого застосування результатів досліджень;
 - фактична і очікувана ефективність запропонованих заходів;
 - доцільність та шлях продовження досліджень.

Після відповіді на запитання членів ЕК слово надається науковому керівникові для характеристики і оцінки роботи. У разі його відсутності з поважної причини відгук повинен бути оприлюднений одним з членів ЕК. Потім зачитуються рецензії. Загальний захист кваліфікаційної роботи магістра не повинен перевищувати 30 хвилин.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК виноситься її рішення, яке оголошується головою в день захисту.

Магістри, які отримали під час захисту незадовільні оцінки, отримують академічні довідки про навчання. Для повторного захисту кваліфікаційна робота магістра може бути прийнята лише через рік.

Кваліфікаційна робота магістра зберігається в архіві ОДЕКУ. На прохання певного підприємства, установи чи організації, якщо ЕК вважає за доцільне практичну реалізацію результатів досліджень, з кваліфікаційної роботи магістра дозволяється зробити копію для впровадження результатів досліджень.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет природоохоронний
Кафедра водних біоресурсів та аквакультури

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «»

Виконав(ла): студент(ка) __ курсу, групи ____
Спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
____ ПБ _____

Керівник _____

Рецензент ____

Одеса – 202__

Вимоги до висновку керівників кваліфікаційних робіт

Керівник кваліфікаційної роботи у висновку відзначає:

- теоретичну підготовку та інженерну ерудицію виконавця;
- зв'язок роботи з науковою тематикою кафедр (циклових комісій);
- вміння користуватись науковою та довідково-нормативною літературою;
- здібність автора до науково-дослідної роботи;
- рівень застосування ЕОМ, у тому числі інтернет-технологій та власноруч розроблених комп'ютерних програм;
- ступінь виконання поставлених задач у завершеній кваліфікаційній роботі;
- особистий внесок автора (для комплексної кваліфікаційної роботи).

При складанні відгуку на кваліфікаційну роботу студента рівня «магістр» треба додатково відзначити:

- наукову обізнаність автора на рівні сучасних досліджень;
- ступінь самостійності та наукових здібностей автора;
- наявність апробації результатів досліджень (доповіді на наукових конференціях, публікації тощо).

Наприкінці висновку, керівник надає інтегральну оцінку виконання завдань етапів календарного плану кваліфікаційної роботи, яка характеризує оцінку роботи студента над проектом протягом усього терміну виконання (але не оцінку самого проекту).

Керівник кожної роботи, що входить до складу комплексної, надає окремий висновок.

Підписи керівників кваліфікаційних робіт зі сторонніх організацій повинні бути завірені відділом кадрів або секретарем керівника установи.

Форма рецензії на кваліфікаційну роботу**РЕЦЕНЗІЯ**

на кваліфікаційну роботу магістра за темою:

студента (ки) гр. _____

№№ п/п	Розділи	Зміст, коментарій до розділу	Відмітка
1	Ознака кваліфікаційної роботи	Реальний Академічний	
2	Напрямок кваліфікаційної роботи	Інженерний Науково-дослідний	
3	Відповідність змісту кваліфікаційної роботи назві теми	(відповідає, не відповідає)	
4	Закінченість дослідження з теми кваліфікаційної роботи	(так, ні)	
5	Елементи наукової новизни	В чому вони полягають	
6	Якість оформлення кваліфікаційних робіт	Відповідність вимогам оформлення (відповідає, не відповідає)	
7	Недоліки у виконанні роботи	Перелік недоліків та зауважень	
8	Загальна оцінка	За національною шкалою та шкалою ECTS	

(пропозиція щодо присвоєння відповідної кваліфікації)

Рецензент _ (Вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ініціали)

(підпис)

Пам'ятка рецензенту кваліфікаційної роботи

За ознаками кваліфікаційні роботи поділяються на «реальні» та «академічні». До «реальних» належать:

- кваліфікаційні роботи, що виконуються на замовлення виробництва або науково-дослідної установи;
- кваліфікаційні роботи, результати яких входять до розділів кафедральної наукової тематики.

Інші кваліфікаційні роботи відносяться до «академічних».

Ознака кваліфікаційної роботи має бути підтверджена документом (або завіреною копією), який розміщується в першому додатку до роботи. Таким документом може бути лист-запит з підприємства або науково-дослідної установи з темою розробки; довідка кафедри (циклової комісії) про участь студента у науково-дослідній роботі з зазначенням її назви, довідка кафедри (циклової комісії) про видані тези доповідей, наукові статті тощо. Відомості про запити, наявність публікацій, виступів на конференціях, участь в кафедральній тематиці по- винні бути також наведені у Вступі кваліфікаційної роботи.

Як «реальні», так й «академічні» кваліфікаційні роботи можуть бути:

- інженерного напрямку, що передбачають використання типових, стандартних методик;
- науково-дослідного напрямку, що передбачають розробку науково-дослідних тем (як правило, магістерські роботи).

Якщо рецензент відзначає науково-дослідний напрям кваліфікаційної роботи, на бланку рецензії обов'язково мають зазначатися елементи наукової новизни кваліфікаційної роботи.

Змістовна частина рецензії, зокрема та, що стосується пп. 5 і 7 може бути розкрита на додаткових аркушах у довільній формі.

Наприкінці рецензії надаються пропозиції щодо присвоєння кваліфікації згідно з чинними вимогами до документів про вищу освіту.

Вимоги до анотації кваліфікаційної роботи магістра

Анотація – це скорочена характеристика кваліфікаційної роботи. Мова анотації має бути літературною, лаконічною, простою та зрозумілою, без довгих та складних речень. Анотації надаються українською (АНОТАЦІЯ) та англійською (SUMMARY) мовами. Аркуші з анотаціями розміщується після «ЗАВДАННЯ» і не мають наскрізних номерів.

Анотація починається з зазначення теми роботи та автора. Текст анотації містить стисло інформацію про основні положення та висновки кваліфікаційної роботи у такій послідовності:

- актуальність теми;
- мета і задачі дослідження;
- об’єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- результати, їх новизна, теоретичне та практичне значення;
- рекомендації щодо використання результатів роботи з зазначенням галузі застосування;
- структура і обсяг роботи (кількість сторінок, рисунків, таблиць, літературних джерел тощо);
- перелік ключових слів (КЛЮЧОВІ СЛОВА, KEYWORDS), що є визначальними для розкриття суті роботи, вміщують після тексту анотації (від 5 до 10 слів).

**Приклади оформлення списку використаних джерел
згідно з ДСТУ 8302:2015**

Книги

Один автор

Носик О. М. Людський капітал інноваційного розвитку: економічні основи відтворення: монографія. Х.: Точка, 2016. 490 с.

Два автори

Тихонов О. І., Ярних Т. Г. Аптечна технологія ліків: нац. підручник для студ. фарм. ф-тів ВМНЗ III–IV рівнів акредитації. Вид. 4-те, випр. та доп. Вінниця: Нова Книга, 2016. 536 с.

Три автори

Черних В. П., Зіменковський Б. С., Гриценко І. С. Органічна хімія: базовий підруч. для студ. фармац. ВНЗ (фармац. фак-тів) IV рівня акредитації / НФаУ. Вид. 3-тє, стереотип. Х.: НФаУ, 2016. 752 с.

Чотири та більше авторів

Фармацевтична опіка: практ. посіб. / І. А. Зупанець та ін.; за ред.: І. А. Зупанця, В. П. Черниха; НФаУ. К.: Фармацевт Практик, 2016. 208 с.

Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)

Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

Грошовий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.

Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.

Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY: Anchor, 2000. 680 p.

Без автора

Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. (Серія «Наукові праці кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; т. 1).

Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с.

Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с.

Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.

За редакцією

Історія впровадження кредитно-модульної системи у вищих медичних

(фармацевтичному) навчальних закладах України (десятилітній досвід роботи)/за ред. Р. Богатирьової та ін. Тернопіль: ТДМУ, 2013. 228 с.

Багатотомні видання

Технологія ліків промислового виробництва: підруч. для студентів ВНЗ: у 2 ч. / В. І. Чуєшов та ін. 2-ге вид., перероб. і допов. Х.: НФаУ: Оригінал, 2012. Ч. 1. 694 с. ; Ч. 2. 638 с.

Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

Окремий том

Нанотехнології у фармації та медицині: у 2 т.: моногр. / А. Ф. Пімінов та ін; за заг. ред. А. Ф. Пімінов; НФаУ. Х.: Факт, 2014. Т. 1. 672 с.

Черних В. П. Історія кафедри органічної хімії Національного фармацевтичного університету: у 2-х кн. Кн. 1. Кафедра органічної хімії у форматі двох століть. Х.: Золоті сторінки, 2009. 304 с.

Перекладні видання

Протоколи для вагітностей високого ризику / ред.: Д. Т. Квінан, Д. С. Хоббінс, К. У. Спонг; пер. з англ. Т. В. Кончаківської. К.: Фенікс, 2009. 770 с.

Словники, довідники

Енциклопедичний тлумачний словник фармацевтичних термінів: українсько-латинсько-англійський / уклад.: І. М. Перцев та ін.; за ред. проф. В. П. Черних. Вінниця: Нова книга, 2014. 824 с.

Атласи

Куерда Х. Атлас ботаніки / пер. з ісп. В. Й. Шовкун. Х.: Ранок, 2005. 96 с.

Збірники наукових праць

Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики: зб. наук. ст. / редкол.: А. Д. Візір (голов. ред.). Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2016. Вип. XVII. 318 с.

Проблеми законності: академ. зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого"; відп. ред. В. Я. Тацій. Х., 2012. Вип. 118. 289 с.

Матеріали (тези) конференції (семінару)

Ліки – людині. Сучасні проблеми фармакотерапії і призначення засобів: матеріали XXXIII Всеукр. наук.-практ. конф. за участю міжнар. спеціалістів, м. Харків, 8 квіт. 2016 р./НФаУ; редкол. В. П. Черних. Х.: НФаУ, 2016. 528 с.

Настанова

Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.5:2015 / розроб. О. І. Тихонов та ін. Вид. офіц. К.:

Енциклопедії

Фармацевтична енциклопедія/ НАН України, НАМН України, НФаУ; ред. рада: В. П. Черних (голова), І. М. Перцев; ред.–упоряд.: С. В. Андрущенко, С. А. Нежуріна, Д. В. Литкін. Вид. 3–тє, доп. К.: МОРІОН, 2016. 1952 с.

Методичні вказівки, рекомендації

Екстремальна медицина: метод. рек. для аудитор. роботи студ. спец. «Фармація», «Клінічна фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів»/А. А. Котвіцька та ін.; за ред. А. А. Котвіцької; НФаУ, Каф. соц. фармації. Х.: НФаУ, 2016. 48 с.

Складові частини

Книги, тези, доповідь

Немченко А. С., Сушарина І. В., Хоменко В. М. Оцінка проблем та напрямків удосконалення кадрової політики у вітчизняній фармації. *Формування Національної лікарської політики за умов впровадження медичного страхування: питання освіти, теорії та практики*: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 15 берез. 2017 р. Х., 2017. С. 36–47.

Стаття з продовжуваного видання

Черних В. П., Половко Н. П. Реалії та перспективи екстемпорального виробництва ліків в Україні. *Сучасні досягнення фармацевтичної технології і біотехнології*: зб. наук. пр. Х., 2017. С. 3–7.

Стаття з періодичного видання (журналу)

Малоштан Л. М., Зегхдані З. А., Шакіна Л. О. Вплив мазі, що містить сухий екстракт кореня солодки, на фагоцитарну активність гранулоцитарних нейтрофілів крові в мурчаків з експериментальним дерматитом. *Фармацевтичний часопис*. 2016. № 4. С. 44–47.

Порівняльна педагогіка в Національній академії педагогічних наук України: кроки зростання / О. І. Локшина, Н. М. Авшенюк, О. В. Овруч, О. В. Бородієнко. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 2. С. 5–12.

Стаття з періодичного видання (газети)

Черних В. П. Національний фармацевтичний університет: будуй власне майбутнє в успішній професії. *Слобідський край*. 2016. № 22. С. 6.

Черних В. П. Фармація – це ваша перспектива та впевненість у майбутньому. *Сьогодні*. 2017. № 53. С. 19.

Енциклопедії

Черних В. П. Фармацевтична галузь. *Фармацевтична енциклопедія* / гол. ред. ради В. П. Черних. 3–ге вид., допов. К.: Моріон, 2016. С. 1743–1744.

Рецензії

Руденко М. Актуальне видання з питань організації та діяльності органів прокуратури. *Право України*. 2006. № 5. С. 182–183. Рец. на кн. : Малюга В. І.,

Михайленко О. Р. Принципи організації та діяльності прокуратури України: монографія. К.: Вид.-полігр. центр «Київ. ун-т», 2005. 130 с.

Мартинов А. Ю. [Рецензія]. *Український історичний журнал*. 2006. № 1. С. 220–222. Рец. на кн.: Історія європейської ментальності / за ред. П. Дінцельбахера ; пер. з нім. В. Кам'янець. Львів: Літопис, 2004. 720 с.

Дисертації

Лебединець В. О. Методологія формування систем управління якістю на підприємствах з виробництва лікарських засобів: дис. ... д-ра фармац. наук: 15.00.01/НФаУ. Х., 2016. 337 с.

Автореферат дисертації

Лебединець В. О. Методологія формування систем управління якістю на підприємствах з виробництва лікарських засобів: автореф. дис. ... д-ра фармац. наук : 15.00.01/НФаУ. Х., 2016. 44 с.

Неопубліковані документи

М'ясоєдов В. В. Мінливість як властивість життя і генетичне явище: слайд-лекція для студентів [Електронний ресурс]: [презентація PowerPoint]. Електр. дані (125 слайдів). Х., 2011.

Стандарти

ДСТУ ГОСТ 7.1.2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT). Офіц. вид. Вперше (зі скасуванням ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81, ГОСТ 7.40-82) ; чинний від 01.07.2007. К. : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с. (Національний стандарт України : система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).

ДСТУ 3582-2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Патенти

Фармацевтична композиція у формі супозиторіїв для лікування захворювань передміхурової залози: пат. 105257 України: МПК А61К9/02, А61К36/889, А61К36/185, А61К36/42, А61Р13/08. № и 201208125 ; заявл. 02.07.12 ; опубл. 25.04.14, Бюл. № 8.

Рецензії

Усатенко Т. Рецепція бібліографічного тексту. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 6. С. 10–12. Рец. на кн. : Новітнє українознавство : бібліографія (1989– 2015 рр.)/ упоряд. О. Б. Ярошинський. К.: Леся, 2015. 410 с.

Закони

Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: Закон України від 14 червня 2016 р. № 1415–VIII. *Голос України*. 2016. № 126. С. 14.

Про забезпечення доступності лікарських засобів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2017 р. № 152. *Аптека*. 2017. № 11. С. 13–15.

Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з імпорту лікарських засобів: Наказ МОЗ України від 20.02.2013 р. № 143. *Урядовий кур'єр*. 2013. № 39. С. 20–21.

Електронні ресурси

Локального доступу:

Інтегрована лексикографічна система «Словники України» [Електронний ресурс]: словозміна, транскрипція, фразеологія, синонімія, антонімія/В. А. Широков та ін.; НАН України, Україн. мовно-інформац. фонд. Версія 3.0. Дані і прогр. К.: Довіра, 2006. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). (Абв...). Систем. вимоги: Pentium–II/300 ; 64Mb RAM ; Microsoft Windows XP ; 60 Mb вільного дискового простору ; NET Framework 2.0. Назва з етикетки диска.

Невідкладна допомога при застосуванні зброї масового ураження [Електронний ресурс]: електронний навч. посіб./А. Р. Вергунпан та ін.; Львів. нац. мед. ун–т ім. Данила Галицького, Каф. сімейної медицини та дерматології, венерології. Електрон. текстові дані. Львів, 2014. Назва з етикетки диска.

Універсальна десяткова класифікація (УДК). Зміни та доповнення (2007–2008) [Електронний ресурс] // Кн. палата України ім. І. Федорова; ред. М. І. Сенченко; уклад. М. Й. Ахвердова та ін.; відп. за вип. Н. О. Петрова. Електрон. текстові дан. К., 2012. Систем. вимоги: Pentium 223 МГц ; 03П 96, 0 МБ ; Windows 98/2000/XP/Vista/7 ; Acrobat Reader 6/0. Назва з етикетки диска.

Віддаленого доступу:

Методичні рекомендації з розробки на засадах доказової медицини, впровадження та моніторингу застосування протоколів провізора (фармацевта) [Електронний ресурс]/І. А. Зупанець та ін. К., 2015. URL: http://www.dec.gov.ua/mtd/doc/Metodika_prot_proviz.pdf (дата звернення: 14.03.2016). Назва з екрану.

Примітка: При складанні бібліографічного опису необхідно використовувати скорочення, подані в ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою», ДСТУ 7093:2009 «Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами» (ГОСТ 7.11-2004).

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР
про передачу невиключних майнових прав на використання твору
№ _____

м. Одеса

« ____ » _____ 20 ____ р.

Власник майнових авторських прав в особі _____
_____ (далі - Автор), з однієї сторони, та
Одеський державний екологічний університет (далі - Університет), в особі
проректора з навчально- методичної роботи Хохлова В.М., з іншої сторони, які
разом іменуються сторони, а окремо - сторона, керуючись Цивільним кодексом
України, Законом України «Про авторське право і суміжні права», іншими
законодавчими і нормативно-правовими актами України, уклали цей договір
приєднання про наступне:

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать
права інтелектуальної власності на твір відповідно до Цивільного кодексу
України, Закону України

«Про авторське право і суміжні права», іншого закону чи договору.

Веб-ресурс – систематизована сукупність інформації, яка доступна через Інтернет
(локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних
користувачеві програмних засобів.

Відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких
дозволено правовласниками всім бажаючим без обмежень та у будь-який час.

Власник авторських прав — фізична або юридична особа, якій належать права
інтелектуальної власності на твір відповідно до Цивільного кодексу України,
Закону України "Про авторське право і суміжні права", іншого закону чи
договору.

Договір приєднання – договір, умови якого встановлені Університетом, і який
може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому.
Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу
України).

Користувач - фізична особа, яка звертається до репозитарію Університету.

Репозитарій Університету – веб-ресурс відкритого доступу, розміщений на
сервері Одеського державного екологічного університету і доступний
невизначеному колу користувачів через мережу Інтернет з будь-якого місця і у
будь-який час.

Службовий твір – твір, створений автором у порядку виконання службових
обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту)
між ним і роботодавцем. Виключне майнове право на службовий твір належить
роботодавцю.

Твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою,
на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: наукові та науково-
методичні твори: книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти,

презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (у тому числі цифровій) чи іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст.8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Автор передає Університету на безоплатній основі невиключні майнові права на використання творів, з метою їх розміщення в бібліотеці Університету на весь строк дії авторського права, передбаченого чинним законодавством України, починаючи з моменту розміщення творів в репозитарії Університету, а саме:

- 2.1.1. на використання творів в основній діяльності Університету без одержання прибутку та на виготовлення їх копій для некомерційного розповсюдження;
- 2.1.2. на відтворення творів чи їх частин в електронній формі, не змінюючи їх змісту;
- 2.1.3. на виготовлення електронних копій творів для постійного архівного зберігання в бібліотеці Університету;
- 2.1.4. на внесення творів у базу даних репозитарію Університету;
- 2.1.5. на конвертування електронних копій творів у формат, що використовується в репозитарії Університету;
- 2.1.6. на надання електронних копій творів для відкритого доступу в мережі Інтернет.

2.2. Твори не можуть бути розміщені у репозитарії Університету, якщо вони порушують права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдають шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

2.3. Розміщення творів Автора в репозитарії Університету здійснюється співробітниками кафедр Університету із дотриманням вимог до підготовки та розміщення наукових публікацій.

3. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

3.1. Університет має право використовувати твори відповідно до умов цього Договору.

3.2. Університет має право самостійно встановлювати та змінювати умови доступу до творів, розміщених у репозитарії.

3.3. Університет зобов'язується вказувати ім'я Автора на всіх екземплярах твору під час публічного використання твору і не вносити ніяких змін до твору.

3.4. Автор гарантує, що на момент розміщення твору в репозитарії Університету лише йому належать виключні майнові права на твір, що вони ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

3.5. Автор підтверджує що:

- 3.5.1. він є істинним автором твору;
- 3.5.2. твір має науковий або навчально-методичний характер;
- 3.5.3. треті особи не мають право на твір.

3.6. Розміщуючи свій твір в репозитарії Університету, Автор приймає умови цього договору. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з Авторів приймає умови цього договору.

3.7. За Автором зберігаються особисті немайнові права на Твір:

- 3.7.1. вимагати зазначення свого імені на всіх екземплярах Твору чи під час будь-якого публічного використання Твору чи публічного згадування про Твір;
- 3.7.2. вимагати збереження цілісності Твору, протидіяти будь-якому перекрученню чи іншому посяганню на Твір, що може нашкодити честі і репутації Автора.

3.8. Автор має право здійснювати контроль за використанням твору відповідно до умов цього Договору.

3.9. У разі розірвання трудового договору автор має право на підставі заяви вимагати вилучення своїх творів з репозитарію Університету, за виключенням службових творів автора, створених в Університеті.

3.10. Автор зобов'язаний відповідно до умов Договору передати Університету оригінал твору, придатний для його використання.

3.11. Автор зобов'язаний повідомити Університет про втрату чи передачу майнових прав на твір у письмовій формі.

3.12. Про всі помилки в творі, виявлені Автором самостійно після передачі твору до репозитарію Університету, він зобов'язаний повідомити про це Університету і вжити всіх заходів до якнайшвидшої їх ліквідації.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

4.1. Сторони зобов'язуються належним чином виконувати умови цього Договору.

4.2. Сторона, що не виконує або неналежним чином виконує свої зобов'язання за Договором, несе відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

4.3. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, які заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

4.4. Сторони не несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором, якщо воно сталося не з їх вини. Сторона вважається невинною, якщо вона доведе, що вжила всіх залежних від неї заходів для належного виконання зобов'язання.

4.5. Усі спори, що пов'язані із цим Договором, його укладанням або такі, що виникають в процесі виконання умов цього Договору, вирішуються шляхом переговорів між представниками Сторін. Якщо спір неможливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку, відповідно до чинного законодавства України.

5. ІНШІ УМОВИ ДОГОВОРУ

5.1. Договір набирає чинності з дати його підписання сторонами і діє протягом всього строку дії авторського права.

5.2. Цей Договір може бути змінено або розірвано за взаємною згодою сторін.

5.3. Усі зміни та доповнення до Договору є чинними за умови, якщо вони вчинені у письмовій формі та підписані сторонами або належним чином уповноваженими на те представниками сторін.

5.3. Повідомлення про розірвання Договору в односторонньому порядку має бути оформлено у письмовій формі, підписано стороною або належним чином уповноваженими на те представниками сторін, яка прийняла рішення про розірвання Договору, та направлено іншій стороні цінним листом з описом або вручено стороною під розписку за 30 днів до дати, з якої Договір вважатиметься припиненим.

5.4. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

5.5. Цей Договір складено українською мовою у двох оригінальних примірниках по одному для кожної із сторін, які мають рівну юридичну силу.

6. РЕКВІЗИТИ ТА ПІДПИСИ СТОРІН

Одеський державний екологічний університет
65016, м. Одеса, вул. Львівська, 15
Код ЄДРПОУ 26134086

Проректор _____ В.М.
Хохлов

(ПІБ Автора)
паспорт серія _____ № _____,
виданий "____" _____
р.

Адреса: _____

_____/_____/

